

Aerius tikt er 15.000 ha niet bestaande stikstofgevoelige natuur bij op

De afgelopen jaren werd relatief veel stikstofgevoelige natuur bijgetekend in Natura 2000-gebieden. Hierover [berichtte STAF](#) in november. Nu blijkt dat rekenmodel Aerius daarbovenop nog eens meer hectares aanziet voor stikstofgevoelige natuur, dan daadwerkelijk staan ingetekend. Provincies tekenden samen 173.878 hectare in (Aerius-versie oktober 2020). Het rekenmodel zelf merkt 189.600 hectares aan als stikstofgevoelige natuur. Dit is bijna tien procent meer dan is ingetekend. Deze bijtelling ontstaat doordat Aerius niet goed overweg kan met de zeer gedetailleerde natuurkaarten van de provincies.

Provincies zijn verantwoordelijk voor de natuurkaart in stikstofmodel Aerius. Deze natuurkaarten zijn enorm verfijnd, de habitatgebieden en soortengebieden worden tot op de vierkante meter ingetekend. Met deze grote mate van verfijning kan Aerius slecht overweg. Het rekenmodel werkt een stuk grofmaziger: met 'slechts' één rekenpunt per hectare. In figuur 1 is te zien dat de rekenpunten (rode punten) een ruime marge aanhouden tot de stikstofgevoelige natuur (met blauwgroen ingetekend). Een aantal rekenpunten komt zelfs buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied terecht, deze tellen ook mee in de berekeningen.

Figuur 1. De ingetekende stikstofgevoelige natuur (blauwgroen) beslaat een kleiner oppervlak dan de Aerius-rekenpunten (rode stippen). De rekenpunten liggen deels buiten het Natura 2000 gebied. (Dit voorbeeld betreft een stukje Veluwe).

Rekenpunten buiten Natura 2000

Op de Aerius factsheet over geografische gridfuncties (2014) staat hoe Aerius rekent. Er wordt gewerkt met rekenpunten binnen het Natura 2000-gebied. Rekenpunten die buiten het Natura 2000-gebied vallen, worden gefilterd en weggelaten (Bron: [Geografische gridfuncties | AERI-US](#)). In de huidige Aerius-berekeningen zien we echter dat dit uitfilteren niet (meer) gebeurt (zie figuur 2). Hierdoor ontstaat een 'bijtelling' van stikstofgevoelige natuur van bijna tien procent, op landelijk niveau.

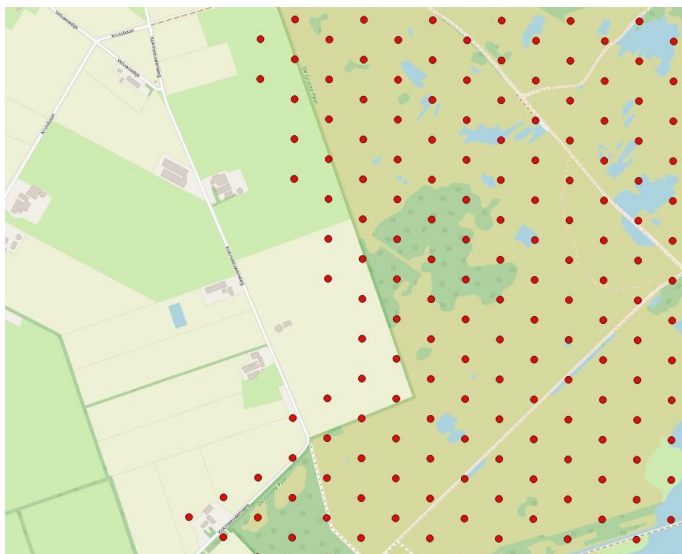
Waarom heeft het RIVM de rekenregel van weglaten van rekenpunten buiten Natura 2000-gebieden losgelaten? Volgens het RIVM is het wettelijk niet toegestaan om hectares (hexagonen) waarin zich stikstofgevoelige natuur bevindt, in de berekening uit te sluiten. In dat geval voegt Aerius de volledige hectare toe aan de stikstofgevoelige natuur, ook al beslaat de stikstofgevoelige natuur maar een fractie. Het is niet duidelijk op welke wettelijke grondslag deze rekenwijze berust. Het RIVM is hiernaar gevraagd, maar geeft geen uitsluitsel.

De wetgeving, maar ook de Aerius factsheets spreken van stikstofgevoelige natuur binnen Natura 2000-gebieden. Aerius pakt echter ook rekenpunten mee buiten Natura 2000-gebieden, en voegt zo oppervlakte landbouwgrond, woonwijken en sportterreinen toe aan het areaal stikstofgevoelige natuur in de berekeningen. Landelijk gaat het om ruim 15.000 hectare (bron: kaart met relevante hexagonen in Aerius).

Gevolgen

De bijtelling heeft als gevolg dat de berekende stikstofdepositie voor bedrijven toeneemt; de

emissie van de bedrijven blijft gelijk, de berekende depositie op stikstofgevoelige natuur wordt groter, waardoor er meer piekbelasters ontstaan.

Rekenpunten buiten N2000 uitfilteren

Wanneer de rekenpunten buiten Natura 2000 zouden worden uitgefilterd, dan komen door provincies ingetekende en door Aerius meegetelde oppervlakte stikstofgevoelige natuur in hoge mate overeen.

Figuur 2. Aerius pakt een brede strook mee buiten dit Brabantse Natura 2000-gebied. De rode punten worden door Aerius aangezien voor stikstofgevoelige natuur; de stikstofdeposities op deze punten gelden mee voor het natuurbeleid.

Provincies: Praktijk moet zich aanpassen aan Aerius-model

Met name bij natuurgebieden waar de afgelopen jaren veel stikstofgevoelige natuur is bijgeplust op de uiterste grens van het Natura 2000-gebied, zoals bij Veluwe, De Rijntakken, De Wieden, Weerribben en Drents-Friese Wold, is er sprake van een relatief grote bijtelling van stroken 'stikstofgevoelige' landbouwgrond en/of woonwijken. Op 12 februari kaartte STAF deze modelfout aan bij de Provincie Gelderland. Op 23 februari bracht BIJ12, een uitvoeringsorganisatie van de 12 provincies, een 'Handreiking Voortoets Stikstof' naar buiten voor provincies. Hierin wordt melding gemaakt van de bijtelling van gronden buiten Natura 2000, door Aerius. Opvallend is dat de provincies niet vragen om een correctie van het model, maar ondernemers in voorkomende gevallen verzoeken tot extra maatregelen (extra berekeningen laten opstellen, passende beoordeling).